

KODI I SJELLJES PËR IMAMËT NË BRITANI

KODI I SJELLJES PËR IMAMËT NË NJË XHAMI APO QENDËR ISLAME

Përkthyer nga Nisma për zhvillimin e predikuesve – thirrësve | Thirrja.org

Burimi: Code of Conduct for British Imams - Levvisham, London.

IMAMI DHE ROLI I TIJ SOT: HYRJE NË KODIN E SJELLJES

Roli i imamit të xhamisë sot është bërë shumë më i rëndësishëm sesa është konsideruar më parë. Aktualisht, imamët mund të gjenden në ballë të çështjeve komunitare dhe të çështjeve lokale, kombëtare dhe ndërkombëtare në një botë që është gjithnjë e më e lidhur shoqërisht. Problemet që priten të adresohen nga imamët përfshijnë ato që lidhen me shëndetin mendor, rininë, të moshuarit, burrat, gratë dhe fëmijët. Kompleksiteti i këtyre çështjeve shtrihet në aspekte teologjike, juridike, politike dhe të tjera. Imami modern përballet me një gamë të gjerë çështjesh, që nga ato që kërkojnë gjykim, deri te ato që kërkojnë mbështetje dhe pajtim. Gjithë kjo, qoftë me dëshirë ose pa dëshirë, është ndërmarrë nga imamët tanë për shkak të ndjenjës së përgjegjësisë ndaj komunitetit.

Imami është bërë gjithashtu fytyra lokale e Islamit për shumë njerëz, madje edhe për ata që janë të shkëputur nga diskursi i zakonshëm "islamike". Imami ka potencialin për të ndikuar në shumë jetë dhe, në fakt, e bën këtë çdo ditë pa e kuptuar ndoshta. Ky ndikim mund të jetë i natyrës pozitive ose negative, gjë që varet shumë nga burimet dhe mbështetja e disponueshme për imamin. Fatkeqësisht, shpesh nuk merret në konsideratë që imami është një njeri dhe është i prirur ndaj gabimeve të llojeve të ndryshme; ashtu si të gjithë të tjerët. Detyra e kujdesit që ka një imam ndaj xhematit të tij dhe më gjerë, duhet të ndahet nga komuniteti musliman në tërësi. Prandaj, një kornizë mbështetjeje dhe përgjegjësie është jashtëzakonisht e rëndësishme dhe një komponent i nevojshëm për të çuar përpara komunitetet tona lokale.

Roli i imamit, nëse zhvillohet, ka potencialin të jetë një pozicion i ndryshimeve të mëdha dhe rigjenerimit brenda kontekstit tonë aktual. Vetë predikimi i të xhumasë është një kohë në të cilën imami flet për masat e njerëzve të të gjitha moshave, prejardhjeve dhe shtresave të jetës; duke përfshirë profesionistë, punëtorë të aftë, studentë të moshave të ndryshme, mësues, mjekë, nëpunës civilë, të paaftë, të dalë në pension dhe shumë të tjerë. Është një kohë kur imami ka veshët dhe ndoshta edhe zemrat e xhematit dhe mund të ofrojë udhëzime që mund të ndryshojnë pozitivisht drejtimin dhe të ndikojnë në vendimet e shumë njerëzve. Përveç kësaj, imami mund të ketë ndikim pozitiv dhe

përmes mënyrave të tjera si sesionet këshilluese, mësimet publike, rrethet e përkujtimit, seminarët dhe marrëdhëniet me anëtarët e komunitetit. Nëse xhamitë tona lokale do të shtonin në shërbimet e tyre facilitete edukative për fëmijët dhe të rriturit të fokusuar në mësimin e shkencave islame - në një mënyrë relevante për kohën dhe situatën tonë - ndikimi shoqëror mund të marrë një fytyrë dhe rol të ri, potencialisht duke formuar brezat e ardhshëm.

Në dekadat e fundit kemi parë dhe kemi qenë të bekuar me ardhjen dhe fatkeqësisht me largimin e shumë institucioneve të reja dhe emocionuese të edukimit islam. Megjithatë, gjatë kësaj kohe xhamitë tona kanë mbetur prezente. Ndërsa institucionet kanë ardhur dhe ikur, xhamitë tona kanë qenë prezencë të qëndrueshme të frekuentuara nga komunitetet e tyre çdo ditë pa dështuar. Në fakt, kemi parë rritje të konsiderueshme të xhamive tona për shkak të rritjes së numrit të xhematit dhe komuniteteve tona. Pavarësisht se nuk kanë qenë gjithmonë aq aktive dhe influencuese sa duhet të jenë, xhamitë tona kanë mbetur qendra të qëndrueshme të Islamit të ankoruara brenda komuniteteve tona të ndryshme. Në shumë raste xhamitë tona janë mbajtur gjallë përmes investimeve dhe përkushtimit të komuniteteve dhe anëtarëve përreth tyre, dhe është vetëm e drejtë që ato të drejtohen dhe udhëhiqen me standardet më të larta.

Mund të argumentohet se xhamitë tona duhet të jenë pika qendrore e vëmendjes sonë. Në vend që të përpiqemi të krijojmë institucione dhe qendra të reja, ne duhet të bëjmë xhamitë tona baza për aktivitete të tilla. Në vend që të kërkojmë vende të reja për t'u marrë me qira ose për tu blerë, ose klasa për t'u marrë me qira gjatë fundjavave, ne duhet në fakt të kthejmë xhamitë tona në institucionet që kërkojmë. Për ta bërë këtë, së pari duhet të sigurohemi që imamët tanë të jenë të gatshëm për detyrën dhe të jenë të aftë për të udhëhequr, ndihmuar dhe mbështetur përpjekje të tilla. Kjo kërkon angazhim për zhvillim të vazhdueshëm personal dhe edukim dhe, sigurisht, ndoshta më e rëndësishmja, mbështetje. Aty ku ne shohim imamët tanë si liderë, ne gjithashtu duhet të pranojmë përgjegjësinë për zhvillimin e aftësive të udhëheqjes në imamët tanë.

Siç u përmend më lart, roli i imamit dhe i xhamisë është thelbësor për zhvillimin e komuniteteve tona lokale. Imamët duhet të jenë të arsimuar dhe të përgatitur në mënyrë që të aplikojnë Islamit brenda kontekstit aktual. Një imam duhet të jetë në gjendje të përcjellë mesazhin e Islamit, të udhëzojë xhematet e mëdha dhe të ngrejë komunitetet bazuar në parimet e ihsân-it (përsosmërisë dhe devotshmërisë). Kjo mund të duket idealiste, por si muslimanë ne duhet të synojmë për qëllimet më të larta dhe në këtë mënyrë do të arrijmë diçka të afërt. Është thelbësore që imami të njihet si një njeri i integritetit dhe besimit, një person i njohur për sjelljen dhe karakterin e tij të shkëlqyer etik, një model dhe shembull i parimeve që përfaqëson, parimet e Islamit.

Nuk është e mjaftueshme që një imam të jetë thjesht i aftë në recitimin e Kur'anit ose të njohë mirë disa nga shkencat e Islamit vetëm, por është ndoshta e nevojshme që ai të jetë gjithashtu i kualifikuar akademikisht dhe i aftë në fusha të ndryshme. Këto fusha

mund të përfshijnë politikën, aktivizmin komunitar, psikologjinë, këshillimin dhe median. Një aftësi thelbësore është aftësia për të ofruar gjykime juridike në mënyrë të saktë dhe për këtë arsye është e rëndësishme që të jetë i përgatitur mirë në shkencën e iftā-s (administrimi i gjykimeve juridike) ose të ketë akses te ata që janë të aftë për ta bërë këtë.

Pleqtë, burrat dhe gratë që kanë sakrifikuar shumë nga koha dhe pasuria e tyre për të themeluar institucionet dhe xhamitë tona, kanë lënë për ne një trashëgimi për t'u ndjekur dhe vazhduar. Një trashëgimi shërbimi, sakrifice, përkushtimi dhe udhëheqjeje. Gjeneratat e kaluara kanë punuar jashtëzakonisht shumë në realizimin, funksionalizimin dhe shërbimin e xhamive tona. Ata vunë themelet për atë që është bërë një shembull për të tjerët në botën perëndimore. Muslimanë krenarë për traditën e tyre, të lidhur me trashëgiminë e tyre shkencore dhe shpirtërore me vendet e adhurimit të hapura për të gjithë. Roli ynë është të marrim baton dhe të vazhdojmë tempin, duke ndërtuar mbi themelet e vendosura dje, për ata që do të vijnë nesër.

Për të ecur përpara si një komunitet dhe për të përballuar sfidat e kohës sonë kërkohet maturi, ndershmëri dhe aftësi për të qenë kritik ndaj vetes. Ne mbetemi mirënjohës ndaj të moshuarve tanë dhe atyre që kanë punuar për të na sjellë deri në këtë pikë. Gabimet e tyre nuk e anulojnë sasinë e madhe të të mirave që kanë arritur. Ne nuk duhet të jemi kritikë vetëm për të qenë të tillë, por në të njëjtën kohë duhet të jemi mjaftueshëm të matur për të treguar fushat brenda të cilave kemi gabuar dhe për të parashikuar fusha të reja që mund të çojnë potencialisht në mangësi dhe gabime. Ne duhet të vendosim masa të përgjegjësisë dhe mbrojtjes që do të shërbejnë si një mjet kontribues për rritjen e standardeve tona dhe për të na ndihmuar në ofrimin e përfaqësimit më të mirë të Islamit.

Në vend që të fokusohemi vetëm te ndërtesat e institucioneve tona dhe estetika, ne duhet të fokusohemi në ndërtimin e komuniteteve që frekuentojnë institucionet tona dhe të investojmë në personelin që janë caktuar për t'i udhëhequr ato. Pika e fillimit për këtë është gjenerata e re e imamëve, gjyqtarëve dhe edukatorëve. Për këtë arsye, ne kemi krijuar një kod sjelljeje me qëllimin e ofrimit të një kornize të mbrojtjes dhe përgjegjësisë për imamët dhe gjyqtarët tanë, që do të kontribuojë për rritjen e standardeve dhe zhvillimin e potencialit të tyre.

Ashtu si me të gjitha kontributet njerëzore, do të ketë gabime dhe ndoshta fusha për të cilat disa mund të mos ndihen shumë të fortë, por shpresojmë që ky dokument të jetë një fillim. Ne do të vazhdojmë të rishikojmë këtë kod sjelljeje dhe shpresojmë që ai gjithashtu të adoptohet nga xhamitë në mbarë vendin, ose të paktën të ofrojë një shembull të asaj që mund të miratohet. Ne gjithashtu dëshirojmë të punojmë për një kod sjelljeje të ngjashëm për komitetet e xhamive dhe anëtarët e komitetit, në të ardhmen e afërt.

Me të gjitha sa u përmendën më lart, është gjithashtu e rëndësishme të sjellim në diskutim faktin se imamët tanë gjithashtu duhet të pajisen me stabilitetin dhe mbështetjen e nevojshme për të ofruar punë të përkushtuar dhe një standard të lartë të udhëheqjes. Kjo përfshin por nuk është e kufizuar vetëm në mbështetjen financiare, psikologjike dhe edukative. Nëse presim më të mirën nga imamët tanë, ne gjithashtu duhet të jemi të gatshëm t'i pajisim ata me mjetet e nevojshme dhe t'u ofrojmë një mjedis të qëndrueshëm.

Xhamitë tona janë dhe duhet të jenë zemra e komuniteteve tona, dhe kështu ne duhet të sigurohemi që zemrat tona të funksionojnë saktë.

KODI I SJELLJES PËR IMAMËT NË BRITANI

Imamët janë liderët e komunitetit musliman. Termi arab shpreh rolin e të qenit në front - duke nënkuptuar pozitën e imamit jo vetëm në lutje, por në të gjitha aspektet e jetës komunitare. Prandaj, është e përshtatshme që një imam të mishërojë cilësitë më të larta si në jetën publike ashtu edhe në atë private. Kjo përgjegjësi nuk bie vetëm mbi imamin si individ por mbi rolin. Rëndësia që komuniteti musliman i jep këtij roli të lartë do të reflektohet nga mbështetja që i jepet imamit për të mbajtur standardet e tilla.

Për të arritur këtë, kodi i mëposhtëm i sjelljes që përshkruan rolet dhe përgjegjësitë është hartuar për të ofruar disa udhëzime dhe një kornizë përmes së cilës shpresohet që udhëheqja e imamëve tanë mund të zhvillohet dhe të përparojë.

KY KOD I SJELLJES është i rrënjësor në Vlerat dhe Parimet Islame; të mësuara nga Kur'ani dhe metodologjia Profetike; të gjetura qartë dhe në mënyrë eksplicite gjatë trashëgimisë sonë të gjatë të dijes dhe spiritualitetit. Ai është menduar si një udhëzues për të gjithë imamët dhe institucionet e tyre të ndryshme, pavarësisht nga afilacionet dhe përkatësitë akademike, teologjike, juridike ose të tjera të tilla.

UDHËZIMI ËSHTË GRUPUAR NËN TITUJT E MËPOSHTËM:

- Etika, Karakteri dhe Vlerat
- Njohuritë dhe Aftësitë
- Siguria dhe Cilësia
- Financat dhe Ndërshmëria
- Angazhimi Komunitar
- Përgjegjësia

ETIKA, KARAKTERI DHE VLERAT

1. IMAMËT SI PËRFAQËSUES TË SISTEMIMIT HYJNOR

Imamët janë përfaqësues të sistemit dhe rrugës së Allahut në tokë, məkëmbës dhe modele. Prandaj pritët që ata të mbajnë standardet më të larta të sjelljes ndërpersonale dhe të respektojnë një nivel bazë të praktikave etike bazuar në etikën e pranuar islame. Themelimi i kësaj etike është Ihsāni, pra të mbajturit e standardeve më të larta në të gjitha aspektet e jetës.

Profeti ﷺ ka thënë: “Ihsān është të adhurosh Allahun sikur e sheh Atë, dhe nëse nuk mund ta shohësh Atë, atëherë Ai të sheh ty.” Dhe ai ﷺ ka thënë: “Vërtet Allahu ka përcaktuar Ihsān (përsosmëri) në të gjitha gjërat.”

2. SINQERITETI DHE VËRTETËSIA

Është e rëndësishme që një imam të përpiqet të mbetet i vërtetë ndaj detyrës që vjen me rolin, duke luftuar kundër tundimeve të dëshirave; të tilla si fama, epshi, përfitimet financiare dhe vese të tjera të tilla. Ai duhet të kujtojë vazhdimisht se të jesh imam është një rol, jo një karrierë, dhe sjellja e tij brenda dhe jashtë xhamisë duhet të reflektojë këtë.

Është detyrë e një imami që ai të mbetet i sinqertë, duke kërkuar vetëm kënaqësinë e Allahut dhe për të përmbushur detyrën dhe obligimin e tij për të shërbyer Islamit dhe njerëzimin përmes shërbimeve që ofron. Ai nuk duhet të ketë frikë të sfidojë dhe duhet të përpiqet t'i bëjë Islamit, përparimin e komunitetit dhe kënaqësinë e Allahut shqetësimet e tij kryesore.

3. PUNA ME STANDARDET MË TË LARTA PROFESIONALE

“Në të vërtetë, Allahu urdhëron drejtësinë, mirësinë (ihsan) dhe ndihmën për të afërmit, si dhe ndalon imoralitetin, veprat e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju këshillon, në mënyrë që ju t'ia vini veshin. “ [Nahl:90]

Themelimi i kësaj etike përfshin:

- a. të punojmë në përputhje me aftësitë tona dhe të përfundojmë rolet dhe detyrat tona me standardet më të larta të mundshme
- b. të angazhohemi dhe të komunikojmë me kolegët dhe institucionet lokale dhe kombëtare për të përmirësuar cilësinë e punës dhe shërbimeve që ofrohen për komunitetet tona lokale dhe komunitetet në tërësi
- c. sigurimi që mirëqenia jonë të jetë e mjaftueshme për të ruajtur cilësinë e punës
- d. mbajtja e shënimeve - regjistrimeve të sakta dhe të përshtatshme të punës sonë
- e. ndjekja e rregullave të qarta të sigurisë
- f. rishikimi i rasteve këshilluese dhe kërkesave për gjykime islame me njerëzit e ditur dhe me mbikëqyrësit

- g. qëndrimi i përditësuar me standardet më të fundit, aftësitë dhe metodat që kanë të bëjnë me rolet dhe fushat tona.

4. RUAJTJA E NJË STANDARTI TË LARTË TË KARAKTERIT

Profeti ﷺ ka thënë: “Unë jam dërguar për të përsosur karakterin dhe integritetin moral.”

Një karakter i shkëlqyer duhet të tregohet duke:

- a. mbajtur parimet bazë të karakterit dhe respektit të përcaktuara dhe të gjetura brenda karakterit të Profetit tonë Muhamed ﷺ dhe Profetëve para tij
- b. vlerësimi dhe pranimi i çdo anëtari të komunitetit si individ unik
- c. mbrojtja e konfidencialitetit dhe privatësisë së të gjithë anëtarëve të komunitetit
- d. marrja pjesë në trajnimin dhe edukimin e nevojshëm që kërkohet për të qenë në shërbim publik
- e. respektimi i politikave institucionale dhe kodeve të sjelljes për aq kohë sa nuk janë në kundërshtim me kodet dhe parimet e Islamit ose ligjin e vendit

5. RUAJTJA E INTEGRITETIT

Kjo arrihet duke:

- a. adoptuar mënyrat dhe etiketat bazë të Islamit
- b. punuar në përputhje me një standard të lartë etik
- c. të jesh transparent për punën tuaj
- d. të jesh i ndershëm dhe i hapur për kualifikimet, përvojën dhe metodat e punës
- e. të jesh i kujdesshëm për të përmbushur detyrimet tona ligjore në mënyrë të përshtatshme në rolet dhe situatat e ndryshme që dalin

6. VLERAT

“Ndërmjet atyre që kemi krijuar, ka njerëz që i udhëzojnë të tjerët në rrugën e vërtetë dhe gjykojnë drejt.” Araf, 181

Profeti ﷺ ka thënë: “Duhet të jeni të ndershëm, sepse ndershmëria të çon në drejtësi dhe drejtësia të çon në Parajsë. Një njeri do të vazhdojë të flasë të vërtetën dhe të përpiqet të flasë të vërtetën deri sa të shkruhet tek Allahu si një person i ndershëm (i vërtetë). Kini kujdes nga gënjeshtria, sepse gënjeshtria çon në imoralitet dhe imoraliteti çon në zjarrin e Xhehenemit. Një njeri do të vazhdojë të gënjejë dhe të përpiqet të gënjejë deri sa të shkruhet tek Allahu si një gënjeshtar.”

Vendimet tona duhet të bazohen në trashëgiminë tonë islame të udhëzimit mbi të vërtetën dhe vendosjen e drejtësisë. Kjo duhet të kontekstualizohet sipas kohës dhe vendit, brenda njërës prej shkollave kryesore juridike islame.

Disa nga vlerat tona thelbësore përfshijnë:

a. **Drejtësia** “O besimtarë! Bëhuni zbatues të palëkundur të drejtësisë, duke dëshmuar në emër të Allahut, qoftë edhe kundër jush ose kundër prindërve dhe të afërmve tuaj.”

Nisa, 135

b. **Balanca**

c. **Përvulësia**

d. **Mbrojtja e të dobëtëve** Profeti ﷺ ka thënë: “Ju jeni ndihmuar dhe furnizuar për shkak të të dobëtëve tuaj.”

e. **Barazia**

f. **Ndershmëria**

g. **Shërbimi ndaj të tjerëve**

Disa shembuj të këtyre vlerave në praktikë do të ishin:

- a. Të jeni të qëndrueshëm për drejtësi dhe të jeni krah për krah me të shtypurit, pavarësisht prejardhjes
- b. Mbrojtja e jetimëve
Profeti ﷺ ka thënë, “Ai që kujdeset për një jetim dhe unë do të jemi së bashku në Parajsë si ky,” dhe ai mbajti dy gishtat së bashku për ta ilustruar.
- c. Mos konsumoni pasurinë e njëri-tjetrit padrejtësisht
- d. Mos u ndani
- e. Mos mbani zili
Profeti ﷺ ka thënë, “Kini kujdes nga zilia, sepse ajo konsumon veprat e mira ashtu siç zjarri konsumon drurin ose barin.”
- f. Mos jini avokat për mashtrimin e mashtruesit
- g. Mos bashkëpunoni në mëkat dhe agresion
- h. Bashkëpunoni në drejtësi {Ndhmoni njëri-tjetrin në drejtësi dhe devotshmëri, dhe mos ndihmoni njëri-tjetrin në mëkat dhe zullum.}
- i. Jini të drejtë
- j. Hani dhe pini, por mos e teproni
- k. Mbroni dhe ndihmoni ata që kërkojnë mbrojtje
- l. Mbajuni larg nga ato që janë të kota
- m. Mos ecni në tokë me arrogancë
- n. Mos largoni atë që kërkon ndihmë

NJOHURITË DHE AFTËSITË

1. AFTËSITË E NEVOJSHME PËR IMAMËT

Është thelbësore që imamët të jenë të trajnuar dhe të pajisur për të përmbushur nevojat dhe kërkesat e komunitetit, që përfshin por nuk është e kufizuar në:

- a. Njohjen e metodologjive të gjykimeve islame dhe kodet e dhënies së gjykimeve islame (fikh, uşūli fikhut, Kauā'idal-fikh)
- b. Aftësia për të recituar Kur'anin
- c. Njohuri të gjuhës arabe
- d. Aftësi këshilluese
- e. Ndërgjegjësim dhe aftësi për shëndetin mendor
- f. Aftësi për të folur publikisht
- g. Një nivel i rrjedhshëm dhe i shkëlqyeshëm i gjuhës vendëse në të folur dhe të shkruar (anglishtes)
- h. Aftësi pedagogjike – mësimdhënieje, për të rritur dhe për fëmijë
- i. Aftësi për organizimin dhe angazhimin e komunitetit
- j. Aftësi bazike administrative
- k. Trajnim për mbrojtjen e të rriturve dhe fëmijëve
- l. Njohuri të forta mbi normat dhe ndryshimet kulturore brenda grupeve të ndryshme etnike muslimane
- m. Njohuri dhe ndërgjegjësim të fortë për kulturën dhe normat e vendit
- n. Ndërgjegjësim për sfidat specifike të zonës dhe komunitetit ku ushtron veprimtarinë

2. PËRDITËSIMI I NJOHURIVE DHE AFTËSIVE

Është e pritur që imamët të mbajnë njohuritë dhe aftësitë e tyre të përditësuara dhe që kjo të mbështetet aktivisht nga organizatat për të cilat ata punojnë.

3. PRANIMI I KUFIZIMEVE NË PRAKTIKËN DHE NJOHURITË E TYRE

Imamët duhet të vlerësojnë kufizimet në fushën e tyre të praktikës dhe njohurive dhe duhet të jenë në gjendje të kërkojnë këshilla ose të drejtojnë individët në mënyrë të përshtatshme në rrethana të tilla.

SIGURIA DHE CILËSIA

1. KONFLIKTI I INTERESIT

Profeti ﷺ dërgoi dikë për të mbledhur zeqatin nga një rajon i caktuar. Kur ai njeri u kthye, ai dorëzoi disa nga të mbledhurat dhe mbajti disa për vete duke thënë se i kishte marrë si dhuratë nga njerëzit. Pejgamberi ﷺ atëherë u ngjit në minber dhe ju drejtua të gjithëve, duke thënë: "Pse ndodh që dikush që ne i kemi besuar për ta mbledhur zeqatin, të vije tek unë dhe të thotë, 'Kjo (sasi) është për ty dhe kjo është një dhuratë e dhënë për mua.' Pse nuk qëndron në shtëpinë e babait të tij ose në shtëpinë e nënës së tij dhe të shohë nëse i jepen dhurata. Për Allahun, kushdo që merr diçka padrejtësisht do ta sjellë në Ditën e Gjykimit duke e mbartur mbi qafën e tij, edhe nëse do të ishte një lopë duke ulërirë ose një dele duke blegëruar." Pastaj ai ﷺ ngriti krahët derisa mund të shihnim lakuriqësinë e sqetullave të tij dhe shpalli: "O Allah a nuk i kam informuar ata" dhe e përsëriti këtë dy herë.

- a. Marrëdhënia profesionale midis një imami dhe përdoruesit/ëve të shërbimeve është jetësore.
- b. Të gjithë përdoruesit e shërbimeve kanë të drejtën për trajtim të barabartë, prandaj një marrëdhënie personale midis një imami dhe një përdoruesi të shërbimeve ose një kolegu mund të rrezikojë ose të perceptohet si rrezikim i atij trajtimi duke çuar në një konflikt interesi.
- c. Imamët këshillohen fuqimisht të mos përdorin pozicionin e tyre për përfitime personale, apo duke hyrë në marrëdhënie personale siç është martesë me ndonjë nga përdoruesit e shërbimeve të tij ose me stafin me të cilët mund të kenë një marrëdhënie profesionale.
- d. Në mënyrë të ngjashme, imamët nuk duhet të hyjnë në kontrata financiare të pazbuluara (sekrete, jo publike) dhe marrëveshje me përdoruesit e shërbimeve ose të pranojnë shpërblime financiare private, të pazbuluara nga përdoruesit e shërbimeve për ato shërbime që ai i ofron në kuadër të institucionit ku punon.
- e. Megjithatë, njihet gjithashtu që një imam mund të ketë të drejtën e tij për të kryer aktivitete ku ka zvogëluar rreziqet e dyshimit dhe keqbërjes duke shpallur hapur çdo konflikt interesi dhe duke marrë masa të tjera të nevojshme.
- f. Konflikti i interesit mund të lindë gjithashtu kur një imam merr pjesë në një vendim për një çështje që përfshin çfarëdo kontrate, marrëveshje punësimi ose marrëveshje tjetër që mund të përfitojë ndonjë person për shkak të lidhjes së tij/saj të drejtpërdrejtë me imamin.

g. Imamët duhet të shmangin pjesëmarrjen në martesë jo-publike, domethënë të martohen pa dijeninë e komunitetit të tyre dhe të bashkëshortes aktuale, as nuk duhet të kryejnë martesë të tilla, qoftë monogame ose poligame në natyrë.

h. Kjo bazohet në parimet e vendosura të fetvasë në lidhje me kontekstin e kohës dhe vendit dhe dëmet potenciale që mund të lindin dhe që në shumë raste janë bërë realitet nga marrëveshje të tilla. Kjo merret parasysh gjithashtu duke qenë se Islami dhe rregullimet e tij bazohen në një sërë maksimesh dhe qëllimesh përfundimtare (makāşid) të pranuar gjerësisht të përdorura në të katër shkollat e mendimit juridik; për të mbrojtur besimin, jetën, intelektin, trashëgiminë dhe pronën e komunitetit musliman specifikisht dhe të njerëzimit në përgjithësi.

i. Këto makima dhe qëllime përfundimtare duhet të merren parasysh me kujdes në të gjitha veprimet dhe vendimet e ndërmarra nga imami dhe ata që janë përgjegjës për Xhaminë dhe komunitetin lokal/kombëtar. Rekomandohet që nëse pas një konsiderate të kujdesshme dhe mendimi një pikëpamje brenda katër shkollave (për shkak të kohës dhe kontekstit) rrezikon këto qëllime kryesore dhe objektiva, ajo nuk duhet të përdoret ose të aplikohet, qoftë në një rast specifik ose në përgjithësi.

2. MBROJTJA DHE GRATË

a. Imamët këshillohen të jenë vigjilentë dhe të kujdesshëm kur ndërveprojnë me gratë, duke u siguruar që të mos vihen në rrethana të dyshimta ose situata që mund të çojnë potencialisht në akte imoraliteti ose rrethana në të cilat ata i lënë vetes mundësinë të jenë të prekur nga akuza të tilla.

b. Këshillohet fuqimisht që të jenë në fuqi rregullore të rrepta në lidhje me seancat këshilluese/këshillat e dhëna nga imami për gratë, duke garantuar sigurinë e të dyja palëve dhe duke ndihmuar në krijimin e një mjedisi besimi dhe përgjegjësie.

c. Seancat këshilluese dhe hapësirat private duhet të monitorohen në mënyrë të përshtatshme, p.sh. përmes CCTV-së dhe seancat të dokumentohen në mënyrë të mjaftueshme, duke siguruar transparencë dhe përgjegjësi për të gjitha palët, paralelisht duke respektuar nevojën për privatësi dhe konfidencialitet.

d. Të gjitha ndërveprimet midis një imami dhe grave duhet të jenë në përputhje të rreptë me udhëzimet dhe parimet islame të përcaktuara brenda katër shkollave kryesore të jurisprudencës islame (d.m.th.; Ḥanefī, Mālikī, Shāf‘ī, Hanbelī).

e. Të gjitha komunikimet midis një imami dhe grave duhet të zhvillohen vetëm përmes kanaleve zyrtare të punës, d.m.th. përmes email-eve profesionale dhe linjave të punës që janë të aksesueshme për të gjithë dhe transparente. Komunikimet midis imamit dhe grave nuk duhet të zhvillohen përmes email-eve personale, numrave të telefonit, shërbimeve të mesazheve ose ndonjë mediumi tjetër personal të komunikimit.

3. MBROJTJA E FËMIJËVE, TË RINJVE DHE TË RRIURVE TË DOBËT

- a. Është shumë e rëndësishme që të merren të gjitha masat e nevojshme dhe detyrimet për të siguruar që fëmijët dhe personat e dobët të mbrohen në çdo kohë dhe në të gjitha zonat e mjedisit të xhamisë. Kjo përfshin që të gjitha politikat dhe procedurat e nevojshme për shëndetin, sigurinë dhe mbrojtjen të jenë në fuqi.
- b. Imamët duhet të kenë të gjitha kontrollet e nevojshme dhe duhet të jenë të trajnuar në procedurat e mbrojtjes, idealisht me certifikata që dëshmojnë këtë.
- c. Institucionet duhet të sigurojnë zbatimin e duhur të barrierave të sigurisë për të gjitha palët kur është e nevojshme, duke krijuar një marrëdhënie profesionale të bazuar në klient.
- d. Të gjitha kërkesat ligjore në lidhje me konfidencialitetin dhe ndjeshmërinë e rasteve duhet të plotësohen.
- e. Imami dhe të gjithë stafi që merren me fëmijët dhe njerëzit brenda institucionit të xhamisë duhet të jenë të trajnuar për të mbrojtur fëmijët dhe të rriturit dhe, përpara punësimit, të kontrollohen plotësisht përmes standardeve rregullatore dhe procedurave ligjore të vendit.

4. KUJDESI PËR VETVETEN SI IMAM

Imamët duhet të kujdesen për shëndetin dhe mirëqenien e tyre me qëllim për të ruajtur nivelet e qëndrueshme të praktikës së adhurimeve dhe ofrimit të shërbimeve të mira në xhami duke:

- a. U siguruar që të merren masat e nevojshme për të ruajtur mirëqenien fizike.
- b. U siguruar që të merren masat e nevojshme për të ruajtur mirëqenien psikologjike.
- c. Kërkuar mbështetjen dhe shërbimet e nevojshme nëse ose kur të jetë e nevojshme.
- d. Ruajtur një ekuilibër të shëndetshëm midis punës dhe aspekteve të tjera të jetës si familja, koha personale dhe koha e lirë produktive.

FINANCAT DHE NDËRSHMËRIA

1. PAVARËSIA FINANCIARE E IMAMËVE

Imamët këshillohen fuqimisht të mbeten të pavarur në financat e tyre, duke qenë në gjendje të jetojnë nga pagat e tyre mujore dhe/ose të ardhurat e fituara në mënyrë të pavarur.

2. SHMANGIA E MARRJES SË TARIFAVE DHE/OSE DHURATAVE

Imamët duhet të shmangin marrjen e tarifave dhe/ose dhuratave për shërbimet e ofruara, të tilla si niqahu (kurorëzimi i martesave), këshillimi, mbajtja e ligjëratave ose predikimeve dhe kështu me radhë, përveç nëse bëhet përmes institucioneve të tyre në të cilat ata nuk janë përfituesit e tarifave dhe pagesave të tilla.

3. NJOHJA E ROLEVE TË NDRYSHME TË IMAMIT NGA INSTITUCIONET

Institucionet duhet të njohin rolin shumë-dimensional që ndërmerr një imam, si dhe nivelin e lartë të stresit që përfshin kjo punë. Për të përmbushur efektivisht këtë rol, xhamitë duhet të njohin obligimet e tyre për të siguruar që imamët të jenë të paguar mirë dhe të mbështetur në zhvillimin e tyre të vazhdueshëm profesional.

4. TRAJTIMI I NDRYSHËM DHE I DREJTË PËR IMAMËT

Është një standard ligjor dhe i pranuar në të gjitha profesionet që një punonjës të trajtohet në mënyrë të drejtë dhe të duhur, dhe një imam nuk duhet të jetë ndryshe.

5. SIGURIMI I NJË PAGE TË MIRË PËR IMAMËT

Sigurimi i një page të mirë për rolin e imamit do të:

- a. Parandalojë problemin e imamëve të qëndrimit në shërbim në një xhami për periudha të shkurtëra (që çon mandej në mungesë të drejtimit në adhurime dhe në ndarje të komunitetit).
- b. Parandalojë që imamët të jenë të detyruar të kërkojnë punë të dyta (që i largon ata nga detyra e udhëheqjes së komuniteteve tona në terren).
- c. Parandalojë që imamët të kërkojnë shpërblime financiare private dhe të pazbuluara për shërbimet e tyre.
- d. Parandalojë punësimin e individëve që nuk kanë aftësitë dhe kualifikimet e nevojshme për të përmbushur rolin.

ANGAZHIMI KOMUNITAR

1. KONSIDERIMI I KONTEKSTIT DHE MJEDISIT

Është shumë e rëndësishme që imamët dhe institucionet të marrin parasysh fort kontekstin dhe mjedisin në të cilin ndodhen.

2. OBLIGIMI PËR T'I SHËRBYER KOMUNITETIT TË GJERË

Duke jetuar brenda dhe si pjesë e një komuniteti të gjerë me prapavija të ndryshme fetare, ekziston një obligim i fortë për t'i shërbyer atij komuniteti dhe për t'i ofruar atyre udhëzimet e rëndësishme dhe jetësore të Islamit.

3. ROLI I GRUAS

- a. Gratë janë një pjesë integrale e komunitetit tonë dhe në shumë raste mund të përshkruhen si shtylla kurrizore e shoqërisë.
- b. Komuniteti profetik ishte një komunitet në të cilin gratë morën pjesë në edukimin, plotësimin dhe themelimin e bazave të Islamit. Gratë ishin më pas të përfshira në ndërtimin e asaj që u bë civilizimi i madh islam.
- c. Gjatë historisë sonë, gratë kanë qenë në ballë të pionierizmit dhe udhëheqjes së komuniteteve drejt përmbushjes së detyrimeve dhe përgjegjësive tona hyjnore.
- d. Besimtari i parë në Islam sipas shumicës së historianëve musliman; është një grua, nëna jonë e madhe Hatixha (Allahu e qoftë i kënaqur me të). Dëshmori i parë në Islam, dmth personi i parë që sakrifikoi gjithçka që zotëronte në këtë jetë tokësore në dëshmi të besimit; ishte përsëri një grua, nëna jonë e madhe Sumejja, nëna e 'Ammār-it, Allahu qoftë i kënaqur me të dy.
- e. Duke pasur këtë në mendje, nëse dëshirojmë të përparojmë si një komunitet dhe të ngremë komunitetet tona në standardet më të larta të besimit, karakterit dhe veprimit bazuar në parimet e Islamit, është thelbësore që gratë të kenë të drejtat e tyre të plota siç i janë garantuar dhe zgjeruar ato nga vetë Profeti.
- f. Kjo përfshin akses të plotë në hapësirat e xhamive dhe hapësirat e tjera islame, akses të plotë në mësimet dhe programet edukative, (idealisht në praninë e imamëve dhe lektorëve), akses tek imamët dhe shërbimet e ofruara nga Xhamia. Është një pikë jashtëzakonisht e rëndësishme për përmirësimin dhe kujdesin e komuniteteve tona që gratë të jenë të pajisura në mënyrë të mjaftueshme dhe t'u jepet fokusi, vëmendja dhe koha e nevojshme për t'u siguruar atyre shërbimet islame që meritojnë dhe kanë të drejtë për to.
- g. Hapësirat e namazeve për gratë duhet të ofrohen në të njëjtin standard si ato që ofrohen për burrat.

- h. Këshillohet fuqimisht dhe ndoshta është një obligim komunitar që gratë të kenë një rol aktiv brenda qendrave tona, duke ofruar shërbimet e nevojshme dhe të fokusuara në gratë që kërkohen nga komuniteti lokal.
- i. Këshillohet fuqimisht që të zhvillohen sisteme edukative rigoroze për gratë e komuniteteve tona, duke njohur që ato janë shtylla kurrizore e shoqërisë sonë, duke mbështetur dhe udhëhequr gjeneratën aktuale dhe duke rritur atë të ardhmen.

4. ROLI I RINISË

- a. Rinia kishte ndoshta një nga pozitat më të rëndësishme në komunitetin profetik që dëshirojmë të imitojmë.
- b. Rinia ishte fokusi i shumë prej udhëzimeve shpirtërore të Profetit ﷺ. Ai i edukoi dhe i rriti ata dhe ne më pas shohim se sa shumë nga liderët e mëdhenj të gjeneratave të para ishin nga rinia e Islamit e rritur dhe udhëzuar nga Profeti ﷺ.
- c. Nëse dëshirojmë të ngremë dhe të vendosim një komunitet të aftë për të përmbushur detyrat e tij të dhëna nga Zoti, duhet të sigurohemi që xhamitë tona kanë hapësira të jashtëzakonshme për të rinjtë që inkurajojnë edukimin, ndërtimin e karakterit, fuqizimin dhe mbështetjen.
- d. Rekomandohet fuqimisht që një xhami të ofrojë udhëzime shpirtërore dhe fetare të rregullta për të rinjtë. Është jetësore që të rinjtë të kenë akses te imami dhe të gjitha fasilitetet e komunitetit.

5. ROLI I FËMIJËVE

- a. Profeti ﷺ ishte i durueshëm, i sjellshëm, përfshirës dhe i kujdesshëm ndaj fëmijëve dhe nevojave të tyre. Ai do t'i lejonte ata të marrin pjesë në xhami dhe në xhemat, madje të marrin pjesë në namazin e xhumasë. Kjo është e qartë nga rrëfimet e ndryshme profetike që përmendin ndërveprimet e tij me Hasanin dhe Husejnin gjatë namazit dhe brenda xhamisë.
- b. Ai ishte gjithashtu mikpritës ndaj fëmijëve dhe do të ndërvepronte me ta. Ai ﷺ nuk ishte i ashpër me ta as nuk do t'i qortonte për karakterin ose veprimet që nuk mund të kontrollonin. Kjo është e qartë në rrëfimet e ndryshme profetike që përmendin ndërveprimet e tij me fëmijët e tij dhe fëmijët e komunitetit të tij.
- c. Duke u bazuar në këtë, xhamitë tona duhet të jenë vende të përshtatshme për fëmijët, mikpritëse ndaj rinisë së nesërme.
- d. Ne duhet të synojmë të ofrojmë hapësira që lejojnë prindërit të marrin pjesë në aktivitete komunitare, si mësimet etj., ndërsa gjithashtu sjellin fëmijët e tyre me vete.

- e. Nëse dëshirojmë të ngulitim besimin dhe karakterin e mirë në fëmijët tanë, ata duhet të ndjehen të mikpritur dhe të kujdesur që nga vitet e tyre të hershme. Idealja është që të kemi zona të xhamive tona të dedikuara për fëmijët, duke u ofruar atyre një hapësirë të sigurt për të mësuar dhe për tu rritur.
- f. Këshillohet fuqimisht gjithashtu që fëmijët dhe të rinjtë të kenë një rol aktiv brenda xhamive, qendrave dhe komuniteteve në mënyrë që tiparet udhëheqëse të inkurajohen brenda këtyre mjediseve islame, dhe fëmijët dhe të rinjtë tanë të bëhen liderët e së nesërme.

6. PËRMBUSHJA E OBLIGIMEVE NDAJ KOMUNITETIT TË GJERË

Për dekada, komunitetet më të gjera jo-muslimane janë injoruar dhe nuk janë përmbushur nevojat e tyre për informim, mësim, udhëzim, përfshirje- kjo është e papranueshme dhe jo-islame.

7. OBLIGIMI NDAJ BASHKËJETËSË NË SHOQËRI

Muslimanët e këtij vendi kanë një obligim të bashkëjetesës së tyre me këdo që nuk e ndan të njejtin besim, por bashkëjetojnë në të njejtin vend; përmbushja e këtij obligimi është me rëndësi të madhe. Ne duhet t'i tregojmë komunitetit lokal dhe atij më të gjerë se si Islami ofron zgjidhje për të gjitha problemet.

8. KRITERET E NEVOJSHME PËR IMAMË DHE INSTITUCIONE

Për të arritur këtë, rekomandohet fuqimisht që imamët dhe institucionet e Xhamisë të përmbushin kriteret e mëposhtme:

- a. Imamët, stafi administrativ dhe anëtarët e bordit janë shumë të aftë dhe të sigurt në përdorimin e gjuhës vendore, kjo gjuhë, idealisht, duhet të jetë gjuha e tyre e parë.
- b. Pjesëmarrja në projekte të angazhimit komunitar, si ushqimi i të pastrehëve.
- c. Një marrëdhënie pune me këshillat lokale, autoritetet dhe organet qeverisëse. Një marrëdhënie që është e hapur por pa kompromis mbi parimet dhe vlerat islame të pranuar.
- d. Një kulturë dhe mjedis institucional i hapur dhe mikpritës, që është qartë islamik dhe natyrshëm i integruar në shoqëri.
- e. Pjesëmarrja dhe zëri në politikën dhe agjendat lokale dhe kombëtare, duke mbështetur atë që është pro-drejtësi dhe në përputhje me vlerat tona dhe trashëgiminë e drejtësisë dhe përmirësimin e njerëzimit, duke sfiduar atë që është shtypëse dhe e papranueshme.

- f. Zhvillimi i mediave që do të përdoren (qoftë të jashtme ose të brendshme) për të qëndruar për drejtësinë e të gjitha komuniteteve pavarësisht nga teologjia, ngjyra, sfondi financiar ose dallime të tjera të tilla.

PËRGJEGJËSHMËRIA

1. Kurajo për vetë-llogaritje dhe përgjegjshmëri

'Umer ibn Hatabi, Allahu qoftë i kënaqur me të, ka thënë: "Thirrni vetveten në llogari përpara se të thirreni në llogari dhe peshoni veprimet tuaja përpara se të peshoheni. Thirrja e vetvetes në llogari sot do ta bëjë më të lehtë për ju kur të thirreni në llogari nesër dhe përgatituni për paraqitjen e madhe: atë ditë do të silleni në Gjykim, dhe asnjë sekret i juaj nuk do të jetë i fshehur."

2. Përgjegjësia dhe standardet për imamë

Është një pikë thelbësore e përparimit dhe shërbimit komunitar që imamët të kenë një bord që i mbështetet ata por ndaj të cilëve e ruan përgjegjshmërinë, dhe që e siguron atë se është në krye të përgjegjësisë dhe standardeve dhe ky bord duhet t'i bëjë edhe vlerësimet.

3. Mbikëqyrja e imamëve nga bordi i mbikëqyrjes

Një bord i përbërë nga imamë të moshuar dhe të rinj, dijetarë, akademikë dhe aktivistë duhet të mbikëqyrë rolet e imamëve për të siguruar që standardet më të larta janë përmbushur dhe ofruar.

4. Mbështetja dhe mbrojtja e imamëve nga abuzimi

Ky bord gjithashtu duhet të jetë në gjendje të ofrojë mbështetje për imamët dhe t'i mbrojë ata nga keqtrajtimi dhe abuzimi.

5. Trajnimi dhe mbështetja për imamët

Bordi duhet gjithashtu të ofrojë mbështetje dhe trajnime për imamët.

6. Përfaqësimi i të gjitha grupimeve kryesore të islamit

Bordi duhet të përfaqësojë të gjitha grupimet kryesore të Islamit pavarësisht nga afilacionet ideologjike, me vizionin dhe qëllimin për tu ofruar komuniteteve shërbimet më të mira fetare dhe shpirtërore.